

N.10

Companya

INSTITUT D'ADAPTACIÓ PROFESSIONAL DE LA DONA

all
nd
a

voluntariats

sindicats

comissió
executiva

seccions locals

AMBERET

Companya

DIRECCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
PI I MARGALL, 64, principal, dreta
Telèfon 74309 BARCELONA

REDACTORES

Maria Lluïsa ALGARRA
Aurora BERTRANA
R. Eloina MALASECHEVARRIA

© Archivos Estatales, cultura.gob.es

ARCHIVOS
ESTATALES

Les

Activitats de les dones antifeixistes DE SABADELL

El dia 29 s'inaugurà a Sabadell un Casal d'Amigues de COMPANYYA. Ens desplaçem a la ciutat agarense per a saludar les amigues que tan profitosa tasca estan fent per a la divulgació de la revista de la dona catalana.

Ens reben les noies que formen el Grup d'Amigues de COMPANYYA amb emoció i alegria.

Després de visitar el Casal, petit i bonic i que arreu on hom mira es remarca que en tenen cura mans femenines, som invitades a assistir al festival que han organitzat en pro dels hospitals de sang.

El local és un teatre descobert; està ple de gom a gom de dones, infants i jovent d'ambdós sexes. El programa consisteix en uns ballets a càrrec de l'Institut Català Folklòric Montserrat, alternats amb sardanes ballades pel poble.

Mentre fem unes fotografies, conversem amb tot el grup de noies que ens envolten.

—En quants dies heu preparat aquest festival?

—En una setmana, repartint programes i parlant per la ràdio cada dia, una de nosaltres, a les dones de les nostres organitzacions.

—Deureu estar satisfetes de com us ha respost el poble, car és un veritable èxit!

—Com no us podeu imaginar. Teniem tanta por del fracàs! Llevat d'Herrero, que és d'E. R. de C., i Fitó, del P. S. U. de C., totes les altres pot dir-se que no havíem sortit mai de casa si no era per a anar al treball, al cinema, al ball o al teatre, i, naturalment, desconèixiem en absolut com es fan aquestes coses. Si consultàvem els companys de les nostres organitzacions, ens feien tantes consideracions de poques probabilitats d'èxit, que en comptes d'encoratjar-nos ens esporuguien més. Hem passat uns dies verament neguitosos. Quan ens tocava parlar per ràdio, com que no ho havíem fet mai, ens venia febre; però parlàvem. Quan anàrem a invitar a les Autoritats, se'ns engarbossaven els mots; mes elles, fent veure que no s'adonaven del nostre tartamudeig, ens prometeren assistir als actes. Si no hi són encara és perquè han hagut d'anar a rebre cinc-

cents refugiats de Santander que estan per arribar. I en fer la comanda de les localitats, els companys, fent grans escarafalls pel nombre que en demanàvem, ens digueren que no n'encarreguèssim tantes, perquè després les hauríem de tornar, i no solament no n'hem tornat cap, sinó que hem hagut d'anar a buscar-ne més.

—I en les recaptacions dels carrers heu estat tan afortunades?

—Al matí, sí; ningú no rebutjava la bandereta que en nom de COMPANYYA se'ls posava. Aquesta tarda, però, han estat un xic més repatanis. Als vells, sobretot, ens costava força arrencar-los uns cèntims.

—Està clar, com que quasi bé tots són feixistes!—diu una moreneta postulante.

—No és que siguin feixistes—li respon una de l'Esquerra—; és que són vells i els costa molt d'adaptar-se als moments presents i fer-se càrrec de les necessitats que patim.

—Sí, que guanyessin els facciosos i postulesin les beates; hom veuria com, a més de donar-los cèntims, àdhuc els cauria la baba!—afegeix una altra, enravenxinada.

—Conteu, conteu—els hi diem—. Sabent com sou, estem segures que encara heu fet més coses interessants.

—Ho hem fet amb tot l'amor i tot l'entusiasme—em responen—. Una cosa que potser no coneixieu: el Grup d'Amigues de COMPANYYA de Sabadell.

—No deia jo!—exclamem—. I ¿qui forma el Grup d'Amigues de COMPANYYA?

—Antònia Herrero, cap responsable (Centre Republicà Federal E. R. C.); secretària, Teresa Fitó (P. S. U. de C.); Teresa Trepal (Ateneu Sindicalista), Francesca Bondia (P. S. U. de C.), Elvira Rauric (Casal d'Esquerra Republicana - E. R. C.), Teresa Colomer (Centre Republicà Federal - Federals), Josefa Closa (U. G. T.), Dolors Torné, Dolors Igual (S. R. I.) i Elvira Mas (Lliga Laica Femenina).

—¿Quants exemplars, aproximadament, veneu de cada número de COMPANYYA?

—Del primer en vàrem vendre dos-cents cinquanta; del segon, cinc-cents, i de l'últim hem arribat a mil cinc-cents vint-i-cinc.

—¿Amb quina altra finalitat que la de vendre i propagar la nostra revista us heu agrupat?

—Amb la de formar la unió de totes les dones antifeixistes per tal de fer una tasca política cultural i social eficient i positiva, tal

com donar cursos contra l'analfabetisme, que dissortadament a n'hi ha força; cursos de mecanografia, d'infermeres, de puericultura, cursos tècnics que ens perfeccionin en les nostres professions; creu biblioteques, etcètera.

—I confieu reeixir-ne?

—Sí, perquè totes estem molt ben avingudes. Quan acordem una cosa no regategem mitjans ni esforços per a dur-la a terme. Un cop ens reunim, acceptem les suggerències bones i refusem les dolentes o de caire partidista, sense tenir en compte qui les dona. Dintre del nostre clos, política de front popular, no de partit. La que trau de fer proselitisme seria immediatament expulsada. A fora, per cadascuna fa tot el que pot per a crear-se adeptes. A Barcelona també ho feu així, veritat?

—...!!! I ¿com us veuen els homes de les vostres respectives organitzacions?

—Algunes amb molt d'escepticisme; nosaltres, però, segures que no defraudar-los mai, tenim paciència, i sense entrar en el terreny de les discussions (en el que portaríem les de perdre, perquè ells en saben més, de discutir, que nosaltres) els demostrarem amb els nostres actes, fills de la nostra voluntat decidida, el ver camí per seguir tots els antifeixistes si és que volem guanyar la guerra i no ésser víctimes de nosaltres mateixos.

Els ulls lluminosos de la companya que parla, fugint de la presantor de l'interrogatori, cerca les parelles que estan ballant a gitaneria i perfecció el «Ball de la Núvia». Compadida, poso fi a les preguntes. Tanmateix, què més podria dir-me?

El festival—ho hem sabut després—, tan lluit fú, ple de color i de la intensa vibració del poble, ha donat nou-cents setanta tres pessetes amb vint cèntims, que han anat a alleugerir, íntegres, les càrregues dels hospitals de sang.

Avant, companyes de Sabadell! Que la vostra tasca, digna de major estimul, vagi sempre seguida del sorollós triomf que avui heu assolit!

Dances i dansaires de casa nostra.

L'«Institut Català Folklore Montserrat» del Comitè Català pro Esport Popular, que tant d'èxit obtingué a Sabadell, ballant a benefici dels Hospitals de Sang.

Sabadell. - Delegada dels venedors del mercat de dalt.

Terrassa. - El «Grup d'Amigues de Companya» que acaba de constituir-se i que ja treballa amb entusiasme.

Nostra repòrter Emiliana de Rius, amb el «Grup Companya» de Sabadell, organitzador del festival a benefici dels Hospitals de Sang.

PER LA NOSTRA EMANCIPACIÓ

El I Congrés Nacional de la Dona enfortirà la unitat antifeixista

A. H. N.
S. GUERRA CIVIL

La guerra ha entrat en una situació decisiva, un factor de la qual es, sense cap mena de dubte, la rapidesa. Per a guanyar, s'ha d'aprendre a caminar de pressa. De pressa al front, quan es tracta d'avançar, de pressa a la rereguarda quan es tracta de complir els decrets del Govern del Front Popular. Ja és hora que les coses aprovades es compleixin, que els acords entre les organitzacions es realitzin. Però ara, immediatament, avui mateix: cal no perdre un minut. No es pot tolerar que el que tot el poble aprova, desitja i sent, no es plasmí de seguida en realitat efectiva. Tenim l'exemple del ja gloriós Exèrcit Popular, que ha trigat mesos i mesos en formar-se degut a la incomprensió i als injustificats recels d'importants sectors antifeixistes. Un cop hom ha vist els èxits magnífics dels soldats de la República a l'ofensiva de Brunete i a la de Belchite, hom pot assegurar fermament que les tragèdies de Santander i de Bilbao no s'haurien produït d'existir a l'avançada un Exèrcit de les òptimes característiques del que comencem a tenir.

Quelcom semblant succeeix amb la unitat sindical. Es parla, es pacta, s'escriu molt sobre la unitat sindical com a mitjà per aconseguir ràpidament la victòria. Però amb el que s'ha fet no n'hi ha prou. La unitat per la unitat, per sentimentalisme, perquè sí, és una posició ultraromàntica que es satisfà amb discursos lírics, però que no és suficient en aquests moments que vivim d'extrema gravetat. La unitat sindical, com la unitat antifeixista, ens és indispensable avui per a conquerir el triomf i assegurar la Revolució. Per aquest gènere d'unitat hem de treballar tots a la una, de pressa, amb ànsia, amb celeritat, ardentment. Tots els antifeixistes, tots els obrers tenen el deure d'ajudar en aquest treball, des de tots els vèrtexs; en tots els moments es pot col·laborar en la forja d'aquesta formidable palanca de la victòria.

Les dones, una part nombrosa del poble, hem entès ben clar aquest deure. I estem disposades, en la mida de les nostres forces, a cristal·litzar la unitat com un programa de guerra.

La nostra Revista, que expressa el sentir honrat dels seus milers de lectors i subscriptors, ha lluitat, i lluitarà sempre per a la realització immediata d'una veritable unitat d'acció, i inclús d'organització entre totes les dones catalanes que vulguin defensar la Pàtria, la Revolució i els seus fills, de la invasió d'alemanys i italians feixistes. Volem la unitat de totes les dones com a mitjà de facilitar la unió de tots els Partits i Sindicats. Però volem una unitat real, sobre base concreta i de cara a la guerra.

El I Congrés Nacional de la Dona, pròxim a celebrar-se a Barcelona, planteja, com a tasca fonamental, la d'unir a totes les dones i enfocar totes les seves activitats cap a l'ajut a la guerra. Magnífica idea la d'aquest Congrés! La seva realització ha estat acordada per la majoria de les organitzacions, i acollida per les dones amb fervor i entusiasme. El Comitè organitzador, en el que figuren dones de tots els matisos antifeixistes, des de l'anarquista fins al nacionalista, passant pel Partit Socialista Unificat de Catalunya i l'Esquerra Republicana de Catalunya, per no esmentar més organitzacions, està rebent adhesions innumbrables i mostres de gran simpatia, que prova el pregon sentiment unionista de les dones de la nostra terra.

La importància del Congrés, ens sembla immensa, i molt gran també la seva oportunitat. Ve a satisfer un profund anhel de les dones: la unitat. I ajudar, a més, a la seva elevació política i cultural. Els noms i el nombre de les dones que assistiran al primer Congrés Nacional, el Comitè Organitzador, les signants de la convocatòria —les dones de més prestigi a tots els sectors professionals de Catalunya—, són una garantia definitiva de l'èxit que esperem d'aquest Congrés.

COMPANYA saluda a les organitzadores, i les excita a prosseguir pel camí de la unitat, ferm puntal de la victòria.

Delatar els emboscats és un deure que t'imposa la teva pròpia consciència revolucionària i antifeixista.

CHANG-KAI-SHEK,
generalíssim dels exèrcits xinesos
que defensen la Xina dels atacs del
feixisme japonès.

SUN-YAT-SEN,
presidenta del Comitè de Dones
Xineses contra el Feixisme i la
Guerra, organització femenina que
ajuda, amb valor i eficàcia, a la
derrota dels feixistes japonesos.

FA molts, molts anys, que els occidentals pensàvem en els països asiàtics com en terres d'enigma. Des de la nit dels temps, des dels començos de les civilitzacions. Era el «llunyà Orient» misteriós dels relats de Pierre Loti i Lafcadi Hearn, de meravellosos llegendes, de festes de llanternes i cirerers en flor... I admiràvem la seva història milenària, pura i tan oculta, que romangué desconeguda per tot el món durant centúries...

Després ens adonàrem de la realitat: Xina sofria la tortura de sequies implacables, per llargues temporades... I faltava l'arròs, i es morien de fam els infants... Grans senyors oprimien els febles, esclavitzaven els pobres; era un gran poble treballador, humiliat i famolenc... I començaren les vagues, i coneguérem una revolució a la Xina —la revolució dels desheretats de la terra—, que al preu de sang, dolor i heroisme sense límits, sense treves ni vacil·lacions, avançava victoriosa, elaborant una altra Xina més humana...

Ara, Xina està en guerra.

És el feixisme. Com aquí, vol clavar la seva urpa en el poble xinès. És el Japó feixista que actua: Una altra aventura de rapinya del feixisme. Japó, ajudat pels altres imperialistes, prossegueix les agressions que caracteritzen el «fascio», amb pluja de metralla i sega de vides, i vol realitzar el pla sinistre del general Tanaka, que ja fa sis anys que es porta a terme: prendre Xina per la força; fer-se senyor de tota Àsia i penetrar a Europa.

Però ells no compten amb la voluntat del poble antifeixista. Units, els fills de Xina, de totes les tendències, que ahir lluitaven entre si, impediran que es repeteixi el crim de la Manxúria, la Mongòlia, el Jehol, arrabassats amb la violència.

No hi fa res que diguin que volen arribar fins a les mateixes riberes del riu Groc. A Xina, com aquí, **NO PASSARAN.** Encara que, com en el cas d'Espanya, resti inerta la Societat de Nacions. Encara que els governs de les grans potències siguin còmplices del delictes immens, inenarrable. El poble antifeixista està en peu per a obstaculitzar l'avanç del monstre.

I la dona xinesa —aquella esclava sumisa d'altres temps— avui també lluita. La companya de Chan-Kai-Shek, el generalíssim dels exèrcits xinesos, llança el seu crit vibrant de protesta a les dones d'arreu, els diu la tragèdia de la seva terra, demana que l'ajudin. La companya Sun-Yat-Sen, membre del Comitè Mundial de Dones contra el Feixisme i la Guerra, sol·licita de tota la massa femenina del món la col·laboració ferma i entusiasta. I elles simbolitzen els milions d'abnegades xineses de totes les tendències, que treballen per a conquerir la llibertat.

Totes les dones del món —al costat dels homes honrats— edificaran una nova gran muralla de Xina, on ha d'estrellar-se el feixisme.

Units tots per a respondre al llenguatge de les bales amb el llenguatge de la solidaritat antifeixista.

I Orient i Occident —xina i Espanya— il·luminaran l'univers amb un «Sol l'xent» també nou i més clar.

**Un desertor d'aquesta guerra és un desertor de la Revolució.
No hi cap subterfugi: és un contrarevolucionari.**

al/loza

PIONERA

Como soy tan niña
no quiso mi Padre,
cuando fué a la Sierra,
que lo acompañase.
Como soy tan niña,
no me entendió nadie
cuando a grandes gritos
reclamaba un máuser.
Si yo hubiera ido
camino adelante,
junto a la «milicia»
de los «Indomables»
no habrían podido
matar a mi padre.
Me hubiese llevado,
como en otras tardes
de sol y de fiesta,
por los tomillares,
sentada en sus hombros
jugando a besarle
la cabeza rubia,
como hacía madre,
antes que los fríos
nos la arrebatasen.
Si yo hubiese sido
más fuerte y más grande,

me habrían matado
primero que al padre:
le hubiese servido
de escudo mi carne.
Como soy tan niña,
no pude salvarle.
Cuando lo trajeron
con el pecho al aire,
la camisa blanca
teñida de sangre,
los ojos vidriados
los labios exangües,
ya no pude nada,
ya no pude hablarle,
como en otros días
de tristezas graves,
en que mis palabras
sabían curarle.
Ni siquiera pude
besar su cadáver.
Como soy tan niña,
no quisieron darme
la gloria de hacerle
la guardia a mi padre.
Ahora estoy contenta.
Tengo ya mi sable

colgado del cinto,
«monos» azul granate,
botas de campaña,
morrión de combate.
Delante de todos
llevo el estandarte.
Pionera roja,
capitana grande
de la tropa chica,
me han hecho gigante
mis propios hermanos
de asilo. ¡Que nadie
vuelva a echarme en car-
mi niñez inane!
No más lagrimillas,
que no laven sangre.
¡En pie, pioneros!
¡Hermanos sin padres!
¡Huérfanos surgidos
del odio y del hambre!

También nuestros puños
sirven de acicate.
Con el puño en alto,
sin miedo a la infame
caterva de monstruos
indignos, cobardes,
que a traición lograron
dejarnos sin padre,
iremos al frente,
si un día los grandes
nos llaman. Haremos
brillar nuestros sables
de papel de plata
con igual coraje
que si fueran llamas
de muerte, ¡adelante,

compañeros míos!
Cuando lo reclame
con gritos de guerra
la España que nace,
la España que amaron
en sueño los mártires,
la que nos quisieron
legar nuestros padres,
pioneros, cachorros
del odio y del hambre,
daremos por ella
también nuestra sangre.

José Antonio BALBONTIN

onstruïm refugis

LES DONES DEL POBLE
EN EL FRONT DE LA DEFENSA
PASIVA

En aquest magnífic i confortable refugi s'hi veuen els llits on podrà descansar part del veïnat català quan vinguin els avions feixistes. També hi ha wàters i una saleta amb material farmacèutic. Ha estat construït amb l'esforç d'uns voluntaris Amics de la Defensa Passiva, ajudats per la junta i l'oficina de Treball Voluntari.

UN d'aquests darrers dies, a la Redacció de COMPANYYA, hem rebut la visita de Francesca i de Concepció, dues obreres de la indústria tèxtil, amigues inseparables i fervents incondicionals del nostre periòdic. Francesca és una noia d'ulls lluminosos i gest viu, ardida i valenta, que ha lluitat el dia 19 de juliol al costat del seu marit, als carrers de Barcelona. Concepció té alguns anys més i és mare de tres infants. El seu mirar és un xic fatigat, i en el rostre dolç hi ha plecs prematurs. Certament, ella no ha tingut la vida sempre feliç. Ha estat la seva una existència ruda de dona d'obrer, que ha tingut de sofrir i treballar molt per mantenir-se a flot.

Mes ara Concepció ha canviat completament. Ara té una actitud decidida, com la de Francesca, i ja quan entra, ens diu amb optimisme:

—¡Salut, companyes! Venim a anunciar-vos que això rutlla!

—En efecte, rutlla admirablement—anuncia també Francesca, no menys xiroia.

—Què és el que rutlla?

—Què vols que sigui, dona? La construcció del refugi!—diuen totes dues alhora

I ens expliquen des del començament fins a la fi la feina que elles han realitzat en els seus barris: de quina manera han pres la iniciativa de mobilitzar els veïns, visitant casa per casa, per convèncer la gent que també a la reraguarda tothom té el deure de participar en la defensa de la nostra terra.

La seva tasca no ha estat estèril. Hom les ha escoltat, hom les ha comprès: els veïns han constituït una Comissió de Refugi que s'ha adreçat a les autoritats per tal de sol·licitar llur assistència tècnica. Aquestes han satisfet la petició, i els hi han tramès un tècnic i material. I actualment, tot el veïnat —homes i dones— participen febrilment i amb un entusiasme extraordinari a la construcció del refugi.

El barri és super-poblat, té les cases velles i els carrers estrets. Fa poc temps que han estat víctimes del bombardeig assassí dels avions feixistes. Quant cops, la mateixa Concepció, com tantes altres mares, ha pres, aterrida, els seus fills entre els braços, sentint l'esclat dels obusos i de les bombes al mig de la nit fosca! Tot el veïnat ha viscut durant nits senceres amb ansietat terrible... Però això ha passat ja com un mal son, com una pesombra... Ara estan en plena activitat, i l'angoixa ha desaparegut per a deixar pas a la seguretat en ells mateixos... i la construcció del refugi ja és a les acaballes.

—I tot—explica Concepció—perquè ens sabem defensar nosaltres mateixos!

—Tindries de veure—diu Francesca—de quina manera treballo. Llengo les paletades de terra com si no hagués fet altra cosa en la meua vida.

Concepció parla, entusiasmada:

—Si veiessis el meu nen gran! No té més que tretze anys; ha fet proselitisme entre una banda de menuts vagarosos. Tots treballen amb un delit que dóna goig de veure. És clar que fan la feina més fàcil, però ajuden.

—Avui justament—prosegueix Francesca—he rebut una lletra del meu company, que és al front... Saps, li contava en una lletra meua tot el que havíem fet... I em respon que està orgullós de mi perquè compleixo amb el meu deure i em preocupo per la seguretat de les famílies obreres...

Sí, companys, treballem amb força empena i coratge per la bona causa, com ja milers d'altres fan amb la seva obra pro-defensa passiva a molts barris de Barcelona. Som davant d'un moviment gairebé espontani, que ha d'exemplar-se i organitzar-se sistemàticament. És indispensable la col·laboració de tot el país per a secundar els esforços de la Junta de Defensa Passiva. Hi ha encara indrets on s'espera que la Junta ho faci tot per ella sola. Naturalment, aquest és un criteri erroni. La Junta tan sols pot desplegar la seva assistència tècnica, veritablement eficient, si la població col·labora amb ella i es posa a treballar ella mateixa. Ja en molts llocs han sorgit comissions de refugi, moltes de les quals s'han transformat en organitzacions de base dels «Amics de la Defensa Passiva».

Multipliquem aquests esforços en els barris populars, als tallers, a les fàbriques.

Tothom comprendrà la importància de la defensa passiva, sobretot a les indústries de guerra, on la seguretat dels obrers va aparellada amb l'assegurança de la bona marxa de la producció, tan indispensable per a sostenir el nostre heroic Exèrcit Popular. Que les companyes dels tallers prenguin, també, la bona iniciativa: cada taller ha de tenir el seu refugi.

La porta forta i els murs massissos que es veuen en aquesta fotografia són la salvació de milers i milers de dones i nens. Contra els bombardeigs, per a defensar Barcelona i Catalunya, construïm refugis i més refugis.

A més de la construcció dels refugis, la defensa passiva comporta una sèrie d'altres tasques, a les quals pot la població civil desplegar una gran activitat. Calen nombrosos grups de salvament, de servei auxiliar sanitari, d'anti-gas, etc. Es necessita organitzar cursos per a especialitzar cossos de voluntaris en aquests treballs; es necessita fer conferències, dirigides a la gran massa, per a divulgar els coneixements indispensables. Això s'intensificarà més i més, com més i més s'intensifiqui i s'eixampli el moviment dels Amics de la Defensa Passiva.

I la Defensa Passiva, significa el màxim d'activitat de la població civil, la participació del poble sencer a la lluita antifeixista, i la consolidació de la reraguarda, factor important de la victòria.

Com també, tots els que s'erigeixen contra ella, tots els que intenten posar-hi obstacles, tots els que escampen el descoratjament i el fatalisme, són enemics nostres, còmplices conscients o inconscients del feixisme. I se'ls ha de tractar com mereix que es tracti als adversaris del poble i de la Pàtria.

Formem, camarades, els grups dels Amics de la Defensa Passiva. Que tots els antifeixistes hi participin, sense distinció política ni sindical, contra l'enemic comú, les ales negres de Franco i els seus acòlits i, la invasió estrangera.

Mobilitzem les masses per a la defensa de la Pàtria!

MARIA

Preparam equipis antigas i equips sanitaris de dones amb els quals disminuir els perills del criminal bombardeig feixista

ELLS 3...

És un honor per a nosaltres, dones, tenir els nostres homes en l'heroic Exèrcit Popular.

NOSALTRES sabem en qui dipositem la nostra simpatia. Tal vegada és la intuïció femenina. La qüestió és que, ara que ha arribat l'hora de les veritats, hem sofert molt poques decepcions. Ells tres —gairebé no fóra necessari dir el nom, perquè són els més coneguts i els més admirats— s'havien endut la nostra afeció incondicional des del primer dia. Gary Cooper, Clark Gable i Fredric March eren la negació d'aquell odiat tipus de «galan» de cinema que travessava cors amb mirades de xai moribund, es marcava les ondes i no volia sortir a fer cinema si no portava la ratlla dels pantalons planxada.

Els tres eren la sinceritat, el gest franc i viril, l'art autèntic, el rostre pelut quan convenia, la camisa espitregada quan feia falta... Per això ens convenceren, i ells foren, des d'aquell dia, els predilectes.

I ara —l'hora de les veritats, com dèiem abans— s'ha descobert que són anti-feixistes. Fredric March formà part de la comissió organitzadora d'una subscripció pro-Espanya lliure a Hollywood, i Gary Cooper i Clark Gable cuitaren a adherir-s'hi i s'han manifestat públicament a favor nostre.

I qui podia dubtar-ho? Ells tres no podien desertar i desil·lusionar-nos. Per alguna cosa els admiràvem. Decididament, la intuïció femenina no és cap mite...

TANISCHKA

Dificultats d'ordre imprevisible ens obliguen avui a suprimir, per una sola vegada, la presentació en colors de la nostra revista. Esperem de les nostres lectores i amigues sabran excusar-nos aquestes dificultats.

Molt d'hora, de matinada; es desvetlla atrafegada.

Però quan a la cua arriba veu que la Quima és més viva.

A l'endemà, amb molt delit, es desperta a mitja nit.

I arriba abans que la Quima, que és aquella dona prima.

La Quima (que no ha dormit) fa cua a la mitja nit.

La Mercè, que s'ha enutjat, hi acudeix més aviat.

Com que no viuen com cal, les duen a l'hospital.

I allí fan una aliança per tractar-se amb confiança.

Tot dormint fins a les set per descansar a pleret.

Les altres se n'aprofiten i llur bon exemple imiten.

EPISODIS DE LA PRESA DE BELCHITE

«PASIONARIA»

PASIONARIA, nom de dolor i veu del Poble! Encarnació plena i perfecta del sentiment i del pensar del poble espanyol, que s'emmiralla i es reconeix en «Pasionaria». Quan ella parla, ell s'escolta. Ambdós, Poble i ella, s'estimen; millor diríem que es senten atrets per una profunda i mútua adoració.

Quina dona trobarem tan popular com «Pasionaria», tant a Espanya com a l'estranger? Jo he vist, pels carrers, les dones del poble precipitant-se sobre «Pasionaria» per tal d'abraçar-la, de besar-la. N'he vist d'altres que només volien veure-la, tocar-la, convèncer-se que era de carn i ossos. He sentit com els infants refugiats l'anomenaven «mamà», confonent-la amb la seva pròpia mare. He vist els soldats de les trinxeres victoriar-la entusiasmat, i acceptar les seves consignes sobre el comandament únic i la disciplina militar. Temps ha, però, ja havia vist «Pasionaria» dormir a la presó damunt un sac de palla, per defensar aquest mateix poble, aquestes dones mateixes. L'he vista arribar d'Astúries amb un centenar d'infants, bruts, raquífics, pretuberculosos (els fills dels miners de l'octubre asturià), i peixar-los i omplir-los de besades, com si fossin els seus propis fills. L'he vista, exposant-se a ésser empresonada, com amagava a la crueltat de l'antiga policia, els joves comunistes que després han creat el Cinquè Regiment.

I és que «Pasionaria» és el Poble mateix. Només de veure-la es comprén. L'austeritat dels seus vestits, sempre negres, és l'austeritat de les nostres dones del poble. El color bru de la seva cara és el mateix que llueixen els rostres dels nostres camperols. El seu esperit revolucionari és l'esperit revolucionari del proletariat consentit. El seu zel antifeixista és l'amor a la Pàtria de tot el poble espanyol.

Dolors Barruri i Isabel Azuara han recorregut els fronts de l'Est. Hem tingut la immensa fortuna que elles mateixes, ens descrivessin la lluita, l'ambient de la conquesta de Belchite.

ELS CANONS DEL BOSCH

Un tret de canó; un altre; dos més; i res! A l'entorn del blanc s'aixeca un núvol de trossos de metralla i ciment; però, quan el mur s'aquietia, el capità exclama, decebut:

—Res, una altra vegada!
Mentre es rectifica la bateria, els soldats, impacients, comenten entre ells:

Són xicots del camp, rudes, valents i sincers. No s'ha d'avançar? Doncs s'avança!

Un tret enemic fa blanc en una peça i la inutilitza. Quatre ferits. Ha passat ja massa temps i cal decidir-se. El telèfon salta esmicolat pels trossos de metralla. El capità i el comissari conferencien. Mestrestant la tensió al campament arriba al seu màxim. Tot vibra del desig d'eixir del bosc i d'avançar cap al mur per destruir-lo. La sang els colpeja el cor i els puja a la gorja. Avant! Avant! Un soldat es recorda de la seva promesa, que justament a aquesta hora va a omplir el càntir a la font del seu poble. Però l'única cosa que l'obsessiona és el mur. El mur! EL MUR!

Per fi: L'ordre d'avançar, passi el que passi!

—Talleu les branques!

—Tu, prepara els camions!

El camp es transforma en un formiguer. Tot és agilitat i res no presenta cap inconvenient. Els pins són mutilats a consciència i amb tanta de fúria que sembla que donin de bona gana llurs branques als soldats. Els camions salten bon punt se'ls posa el contacte. En un quart tot és a punt.

Ningú no pensa que l'aventura és difícil, que la plana és traïdora, que poden restar caiguts per sempre damunt la terra que han de travessar.

Avant! Avant!

La caravana, coberta de pins i oberta al mig del bosc, emprèn la marxa. Diria's que és el bosc el que avança, que s'engrandeix. Des de l'observatori hom comprova l'avanç.

Vint-i-cinc metres.

(Avant! Avant! Cal cobrir l'objectiu. Cal enderrocar el mur.)

Cent metres!—canta, al meu costat, una veu.

I l'èxit corona l'empresa. El mur salta esmicolat gràcies a l'esforç dels nostres artillers. La infanteria es llança a l'atac. L'objectiu ha estat cobert. Els canons republicans han trencat les fortificacions de Belchite disparant damunt seu a menys de *das-cents metres* de l'enemic.

I avant! Avant!

UN CAPELLÀ ARAGONÈS, QUE ESTAVA AMB ELS FACCIOSOS, ES FA REPUBLICÀ

Aquella nit mateixa una veu sonora, veu arrodonida de «chaturros», s'adreça, per ràdio, a Saragossa. L'emissió volia desmentir totes les mentides i atrocitats que de nosaltres diuen els feixistes. La veu comença, simplement:

«Amigos zaragozanos: Soy un cura de Belchite. Eso que cuentan de los rojos no es verdad. Aquí estoy, y tomando café con ellos. Eso que dicen que matan a los curas... pues no es verdad... Así es que, amigos, ya lo sabéis... Yo me hago republicano porque son muy buena gente.»

—Amb aquest to popular i senzill—ens diu «Pasionaria»—va continuar el capellà de Belchite el seu discurs als zaragozans.

—La primera ofensiva sobre Aragó ha estat tancada amb la presa de Belchite—diu Azuara—. L'Exèrcit de l'Est, amb el seu heroisme, ha guanyat triomfs i glòries. La disciplina, el coratge i l'alta moral de les nostres tropes han estat magnífics i magnífics, també, la unitat entre els combatents de tots els sectors. «Pasionaria» se n'ha anat molt contenta de tot el que ha vist i molt esperancada per l'esdevenidor. El nostre Exèrcit ja té les característiques precises per a aconseguir el triomf. A

De què diables deu ésser fet aquest mur?

—Es el cor de Queipo: negre i de ferro.

Si ensopaguem el bell mig, ja veurem com baidà.

Es repeteixen els disparos. Els binocles «Zeiss» s'agiten, ansiosament, el blanc, esperant veure-hi l'esvoranc que permetrà de llançar-se a l'atac a la infanteria. La tensió dels artillers creix a mesura que comproven el fracàs de llurs trets. La pólvora mossega els rostres. Es suu i es tremola de ràbia i d'impaciència. Cal complir l'objectiu del comandament: obrir aquell mur!

L'artilleria enemiga no perd el temps i tracta de localitzar-los. Gairebé ja ho ha aconseguit. A menys de cent metres una bala de canó destrueix alguns arbres del bosc. Un pi verd es desaguja al vent i per damunt l'olor de la pólvora predomina, fugacment, la sana flaire de la resina.

—Capità, per què resisteix tant aquella maledita paret?—pregunta un minyó tot suat i el pit al descobert.

El capità ja s'ha fet la mateixa pregunta i fins ha trobat la solució: si la paret és més dura del que s'havia previst, cal disminuir la distància entre ella i nosaltres.

Capità... torna el minyó.

—Mira: no hi veig altra solució que apropar-nos-hi. És clar que hauré de sortir del bosc i que ens veurán de seguida. Si almenys tinguéssim temps d'apropar-nos i trencar el mur...

Són quatre bateries, setze canons que cal conservar. Però cal cobrir l'objectiu, enderrocar el mur.

Entre Belchite i les bateries al seu comandament s'estén una planura inhospitalària. On amagar-se, doncs? El terreny no té llocs avinents.

—Capità—insisteix novament aquell minyó—, aquesta jo volem avançar amb la metralla.

L'INSTITUT D'ADAPTACIO PROFESSIONAL DE LA DONA

Ens crida a totes perquè ens incorporem a la tasca efectiva que exigeix la Guerra

és missió de l'Institut), prendran les eines de treball que l'home ha abandonat per incorporar-se a files. La producció continuarà sense sotrac, sense parèntesis. Així, la crisi, inevitable, és clar, per ésser en temps de guerra, serà més lleugera, i evitarem la misèria i la fam... No pararan les màquines, no es detindrà l'engrenatge industrial, ni el comercial, ni el tècnic...

—Efectivament, és una tasca formidable... I què hi ha en quant a salaris?

—Ah! Volem tirar per terra l'endiestrada «competència» entre sexes... Prou competència! No volem la lluita, sinó la col·laboració amb l'home. S'acabarà la denigrant desigualtat de salaris. Una consigna nostra és: «A igual treball, igual sou».

—Aquesta igualtat existirà també en quant a l'elecció d'oficis?

—També. Només es tindrà en compte l'aptitud física. L'Institut té professors industrials, comercials, agrícoles, tècnics, en general, que donaran cursos abreujats per tal de preparar i adaptar la dona al nou ofici. Naturalment, les sollicitants seran sotmeses a un examen psicotècnic per a esbrinar millor llurs aptituds.

—Ja sabem que no és precís dir-vos que persevereu, però en nom de COMPANYYA i de totes les dones que representa us preguem que tingueu empena fins a la fi.

—La tindrem! Ens hem fet càrrec del que significa l'Institut d'Adaptació Professional de la Dona. Som braços forts i cors entusiastes, disposats a construir la societat nova.

L'Institut d'Adaptació Professional de la Dona fou creat per un Decret del Conseller de Treball, Rafael Vidiella, i ha estat nomenada una Comissió Executiva on hi estan representades totes les organitzacions antifeixistes.

Ens hem entrevistat amb les companyes que pertanyen a la comissió ja esmentada. Estàvem segures que aquest era un tema que havia d'interessar a les nostres lectores, donada la seva gran transcendència, significar una solució i adreçar-se exclusivament a les dones.

—Parleu-nos un xic de l'Institut—els hem dit—. COMPANYYA us ho agrairà. Quina missió porteu?

—No és una sola missió; no ens contentem amb tan poc—respon una d'elles, somrient—. És tan àmplia, tan diversa la tasca a fer! I tan eficient!

—Va, concreteu—els fem nòsaltres, ja impacients.

—Per de prompte, es tracta de capacitar la dona. Això de dedicar-se de manera exclusiva a brodar estovalles i fer empanades (per no treure a rel·luir el tòpic dels mitjons sargits), per no saber fer altra cosa, ja s'ha acabat. En temps de guerra necessitem l'esforç màxim, el màxim rendiment, el màxim profit...

Assentim, convençudes.

—Quan existeix un front de guerra—prossegueix la complaent companya de la Comissió Executiva—on es defensen totes les coses que nosaltres defensem en el nostre (llibertat, pàtria, dignitat, benaurança), tots els sacrificis són pocs. Els homes han d'anar a ocupar llur lloc a la trinxera, i, al mateix temps, la plaça que ells ocupaven a la indústria, al comerç, a la ciència, no pot quedar vacant. Quina és la solució?

—Les dones—apuntem nosaltres.

—És clar, les dones. Elles, un cop capacitades (aquesta

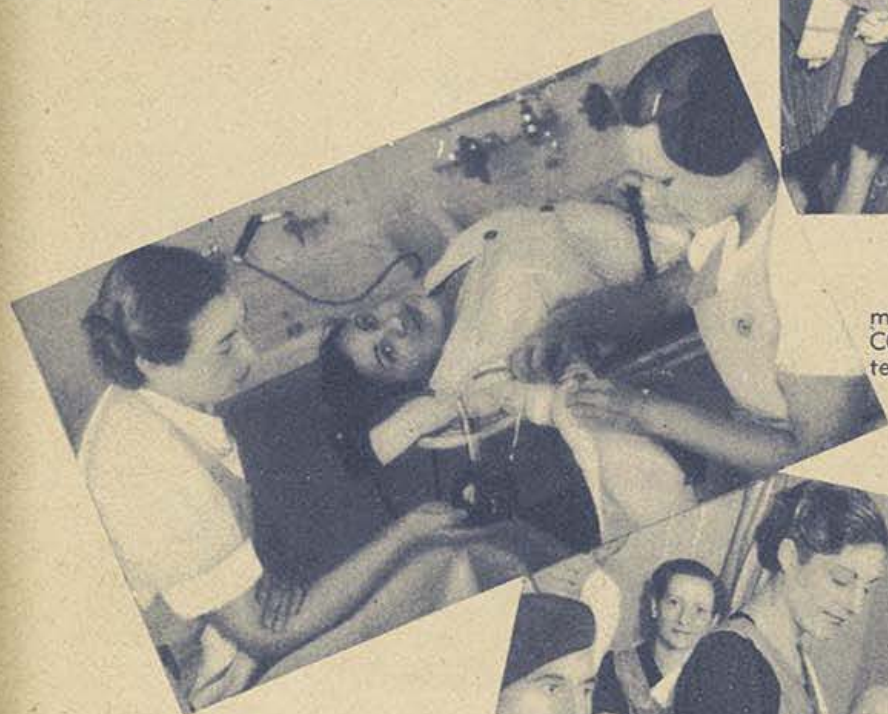
COMPANYA viu en aquests moments una revolució —una petita revolució exclusivament seva— intensa, transcendental, importantíssima!

COMPANYA accelera el seu ritme. Es proposa, amb més força que mai, transformar-se en el portantveu ple d'emoció, d'interès i de vida de la dona antifeixista catalana!

COMPANYA està en vies d'ésser transformada en setmanari. La nostra revista va ràpidament a assolir horitzons més amples.

Tot allò que pugui interessar a les nostres lectores tindrà a COMPANYY el seu reconet. Cap de les activitats femenines mundials no serà deixada passar silenciosament per la nostra revista que s'ocuparà de tots els temes: des de la literatura fins a la política internacional, passant per les modes, l'art i els reportatges.

COMPANYA espera que, com sempre, trobarà la col·laboració del públic que no li ha regatejat fins ara cordialitat ni simpatia. I es complau en invitar els seus lectors a què donguin a la nostra Redacció tota

La Gastronòmica ha començat a fer ja la substitució dels homes per les companyes.

Heus ací els exemples: dones servint a taula i companys que miren amb sorpresa.

mena d'idees, opinions i suggerències, que han de redundar en benefici de COMPANYY, i transformar-la en aquesta cosa perfecta i vibrant, tant de temps somniada.

COMPANYA els remercia a la bestreta,

DONES A TREBALLAR

L'Institut d'Adaptació Professional de la Dona, entitat oficialment constituïda per la Conselleria de Treball de la Generalitat de Catalunya per tal de canalitzar les activitats professionals de les dones antifeixistes de la reraguarda, obre la inscripció voluntària de les dones veïnes de Barcelona que vulguin aprendre les tècniques dels treballs per tal de substituir en un moment oportú els treballadors que hagin estat mobilitzats pel servei militar. Els voluntaris són els següents:

1.ª INDÚSTRIA

- a) Treballs industrials de guerra.
- b) Indústries gastronòmiques.
- c) Indústries sanitàries.
- d) Indústries químiques.

2.ª AGRICULTURA

- a) Treballs del camp.
- b) Indústries agrícoles.

3.ª COMERÇ I ADMINISTRACIÓ

- a) Dependents d'oficina comercial i de venda.
- b) Empleats administratius.

Els llocs d'inscripció es troben instal·lats en el clos de l'ESCOLA INDUSTRIAL (Urgell, 187).

Per a les inscripcions al grup primer, a les Oficines de l'Escola Central de Treball. Per a inscriure's al grup segon, a l'Escola Superior d'Agricultura, i per a la inscripció al grup tercer, a l'Institut Psicotècnic i al Comitè de Dones Antifeixistes, Passeig de Pi i Margall, 64, 2.ª, 1.ª

PROSTITUCIO VERGONYA DEL MON

MOLTA filosofia d'aparador s'ha fet entorn d'aquestes donetes, a voltes gentils i somrients, d'altres, les més, sadoillades d'una intensa amargor, dissimulada, esfumada, potser, per la frivolitat que envolta la rialla llur, aquesta rialla que és com un gemec, com l'esgarip d'una fera mal ferida...

És per això que avui, en parlar-vos d'elles, voldria abans que tot, desfer aquesta llegenda arbitrària i pueril, que és com un vel, com una ombra paorosa, que enterboleix i adorna a la vegada la vida de les anomenades «taxi-girls».

EN EL "CABARET CATALA"

Reclamo, per a poder entrar-hi, la companyia d'uns amics coneixedors del terreny, per haver-lo trepitjat algunes vegades en llurs temps juvenils, quan l'amistat d'una ballarina o entrenadora qualsevulla era preferida, per la facilitat que això significava, a la d'una joveneta cànida i innocent —en aparença almenys—, que, si més no, incloïa sempre un perill de matrimoni. Avui, però, les coses han canviat, i l'entrenadora i ballarina és —o millor dit hauria d'ésser— tan respectable, ja que no, per de moment, tan respectada, com la modisteta o mecanògrafa. I consti que amb això vull dir, per si a algú li semblava bé equivocar-se, que tota dona, pel sol fet d'ésser-ho, té dret que se la respecti, i no com altrament hom podria interpretar, que no se n'hagi de respectar cap... Però, deixem-nos d'aquestes qüestions, un xic escabroses, que ja arribaran al seu dia.

L'entrada —de café— no està malament. A les parets i al sostre, dibuixos grotescos, imitant un Bal-Tabarin francès. Al fons, l'orquestra —piano i cinc músics alterns cada mitja hora—; a l'entorn de la sala, tauletes i llotges. Les entrenadores, bastant joves, xerrotegen i dansen entre elles. Tenen un aire aburguesat, de xicotetes inofensives. No m'estranyaria gens que, en els seus converses intimes, parlessin de promeses i d'amor com una modisteta qualsevulla. Hi ha, però, excepcions. De vegades aquestes dones que els nostres pares ens han ensenyat a temer i a menysprear. No diré pas que siguin ursulines, però és que jo no crec que les ursulines, malgrat la clausura, siguin més honrades que aquestes ballarines de cabaret. Potser, d'analitzar-ho...

Troblem coneixences. Una petita moreneta ens saluda, ben educadament, per cert. És amiga d'un dels cicerones. Quasi sense maquillatge, i d'una senzillesa corpenedora, no sembla pas una taxista de dancing. No, no és així com acostumen a representar-nos-les. Tinc la seguretat que moltes que se les donen d'impulsives i sentimentals no tenen els sentiments ni la puresa d'ànima que tenen algunes d'aquestes dones que els nostres pares ens han ensenyat a temer i a menysprear. No diré pas que siguin ursulines, però és que jo no crec que les ursulines, malgrat la clausura, siguin més honrades que aquestes ballarines de cabaret. Potser, d'analitzar-ho...

No vull dir-li que sóc periodista i que la meua estada allí es deu a un moment de treball, més que a l'afany de divertir-me. No sé perquè, la meua professió, indiscreta, molesta, mantes vegades, em repugna una mica. Jo no voldria pas torbar amb les meves paraules la placidesa d'una vida inconscient. Per a mi, res tan sagrat com la inconsciència, res tan amarg com el coneixement. És per això que callo, de vegades...

Ella, confiada, m'explica del seu viure. Cinquanta pessetes i un 10 per 100 per ball, no és pas molt, en aquest temps. Sense comptar que les trepitjades no es paguen... i les arrambades tampoc. No, no és molt, però, ¿de què viurien, si un dia els cabarets arribessin a desaparèixer? El problema, no es pot negar, és força candent. Jo prou voldria, trobar-hi una solució, però, quina? Aquí, en més o en menys, poden conservar un caire de decència... un jornal que els permet subsistir, bé o malament... estimar... fins riure de veritat...

SHANGHAI - GIRLS

«He recorrido siete mares, en busca de mi Shanghai-Lil...» —sembla tararejar l'orquestra, un jazz, formidable, per cert, que no para un instant. Quedo una mica parada. Allò sembla, talment, aquest cabaret que surten al cinema. La pista, encerada, on es reflexa la llum atemperada que neix del sostre, invita a bellugar les cames —no m'atreveixo a dir «dansar», perquè n'hi ha que en saben tant com jo, o menys, si això és possible—. A l'enfront, com l'escenari d'un teatre, l'orquestra, rodejada de llums multicolors. A l'entorn, llotges, petitetes, per a dues o tres persones. Bar americà, i llumets japonesos. Bonic, molt bonic, i aparentment ple de joia. No m'e'n fio, però. ¿Es que pot haver-hi joia veritable, en aquests moments, quan els nostres amics, els nostres companys, cauen al front i d'un instant a l'altre es corre el perill de caure també sota la metralla feixista? No, és impossible, aquesta alegria no pot ésser veritable. Seria estúpid, criminal...

Dintre de tot, em sembla comprensible que hom vulgui divertir-se, puerilment, follament, fins a oblidar aquest espectre nefast, inevitable, que qui sap si d'aquí pocs instants ens sortirà a l'encontre; és comprensible, en l'home jove, ple de vida, que torna avui del front de combat i que demà, després d'un breu descans, tornarà a la lluita amb noves energies... però no cregueu pas que són aquests els que freqüenten els cabarets i les cases de vici. No, no són aquests. Almenys, no ho són en aquests llocs luxosos. Ells, els milicians, no poden gastar el que aquí es gasta, ni riure com aquí es riu, sense temor, sense recança... Què en saben, ací, de la guerra i de la responsabilitat que aquesta representa!

¿Com voleu que aquestes nenes tan boniques, tan ben maquillades, tan elegants, comprenguin, capessin el sentit de la nostra guerra, d'aquesta guerra, d'aquesta guerra que ha de decidir els nostres destins i els d'elles mateixes, si el preu dels tiquets i les consumicions que ací es paguen ha fet, fins avui, impossible el seu contacte, la seva afinitat moral amb els únics que poden, que haguessin pogut ensenyar-los-hi: els obrers? És que un obrer, un proletari, pot pagar aquests preus per un instant d'alegria fugissera? No. Estudiantets, ratolins de casa rica, criatures inútils, quan no perniciosos, han estat els seus mestres... mestres de dansa i d'amor; els han exigit una presentació impecable, luxosa, sensual, una rialla sempre a punt, sigui o no fingida... i, avui... Dieu-me, dones, vosaltres que les mireu com «vamps» cinematogràfiques, que tremoleu en pensar que poden «requisar-vos» el promès o el company, no en teniu una miqueta de llàstima?

AIDA MARTI

A lluita contra la prostitució, és una lluita per a l'alliberació de la dona.

La U. R. S. S., que des d'un bell començament ha establert la igualtat en drets i en deures en la dona, ha atacat el problema de la prostitució d'una manera exemplar.

Ara bé, hi ha un factor essencial en tota emancipació: la independència econòmica. Sense independència econòmica no hi ha alliberament possible. Per això la U. R. S. S. allibera des d'un principi econòmicament la dona. De res li hauria servit a la dona treballadora l'atorgament del vot ni la declaració dels seus drets civils i polítics, si l'Estat no li hagués obert les portes del taller, de la fàbrica i les de la Universitat. La burgesia, malgrat haver concedit una certa independència econòmica al proletariat masculí, deixà de banda la dona, la qual continuà essent objecte de mercadeig i fins i tot d'una escandalosa regulació legalista. I la seva expressió més clara i més cínica real ha estat la prostituta...

La prostitució té la seva arrel en la qüestió econòmica i concretant en l'exigüitat dels salaris femenins i en l'atur forçós.

Temps ha que els països d'Europa han tractat d'eliminar vanament en llur territori la prostitució. Tots, per raons de llurs sistemes de govern, han fracassat. Solament la U. R. S. S. pot enorgullir-se d'haver resolt aquest problema. ¿I què ha fet la U. R. S. S. per a obtenir uns resultats semblants?

A part de les conseqüències de l'ordenació econòmica del país, la U. R. S. S. ha lluitat contra la prostitució partint dels següents punts:

1.° Destrucció dels intermediaris que es lucraven en l'explotació de les dones. A aquest fi hom utilitzà diverses mesures de caràcter penal: empresonar i privar de llurs béns a tots els que intervenien en aquests afers.

2.° Menar una activa propaganda contra la demanda. S'inicià una forta campanya contra els «compradors de dones», com els anomenaven els joves bolxevics, i tota la joventut comunista prenia l'acord de renunciar a les prostitutes i fer llistes negres de tots els infractors d'aquest acord amb els noms de «compradors de coscos de dona».

3.° Incorporar a la campanya els metges i investigadors com aliats autèntics de la lluita antivenèria.

4.° Finalment, considerant que la lluita contra la prostitució no és la lluita contra la prostituta, per tal de guarir-la, s'establí una xarxa de profilactoris.

Però què és un profilactori? És una institució mèdico-profilàctica de lluita contra la prostitució i d'ajut a la dona pública.

No és un establiment de beneficència. La resident en un profilactori és un futur element sà per a la col·lectivitat. Per això treballa als tallers del profilactori, percep un sou i paga despesa des del primer dia.

L'entrada, la permanència i la sortida dels profilactoris és totalment voluntària. Ningú no està obligat a viure ni a entrar allà. Hi ha dones inclús que segueixen el tractament del profilactori des de fora.

La direcció dels profilactoris està formada per un consell en el qual figuren tres antigues alumnes que facin vida normal i també algunes pupil·les actuals.

Un cop al profilactori la dona prostituta, o a punt d'ésser-ho o malalta de veneri que ha de seguir un tractament, se la sotmet a una investigació mèdico-psiquiàtrica i immediatament al pla de reeducació. L'instrument d'aquesta reeducació no és altre que el treball. Si no ha treballat mai se li fa seguir un aprenentatge als tallers i si vol pot desplaçar-se a les granges del camp. Així, de mica en mica, es forma la nova ètica de la dona acollida.

El profilactori tampoc no és un internat amb regles fixes. Les dones que hi són portades ingressen a les fàbriques paulatinament, on entren en contacte amb obrers i obreres sans, contagiant-se així inconscientment de llur moral.

D'aquesta forma es redreça la dona fisiològicament i paral·lelament es desenvolupen en ella totes les seves aptituds latents. Per això cada profilactori és també una escola on la instrucció és un motiu fonamental.

I quin ha estat el resultat d'aquesta lluita dura i persistent? Segons el professor, un 83 per cent de prostitutes s'han reformat i són avui alegres constructores de la nova societat. Tant és així que el nombre de profilactoris ha disminuït en un 97 per cent en tota la U. R. S. S. en el transcurs dels vuit anys darrers.

UN 83% DE
PROSTITUTES
SALVADES

Dones:

atenció als provocadors
dels Mercats...!

Refuseu tota mena de manifestacions!

ENCARA
EXISTEIXEN
ELS
BALLS-TAXIS

Guillem, a l'illa volcànica

(Continuació.)

PERO tot no era fàcil malgrat el perill esvaït.

Aquell mateix vespre, els dugueren a menjar carn humana. No somniaren ni en dissimular-ho. Arribaren amb una cama sencera, i la posaren damunt les brases. Ja podeu pensar quina esgarrifor tingueren Ull de Vidre i el pobre Guillem! El primer no s'hi pensà gens. De por que el rostissin a ell, si no acceptava la menja, hi clavà mossegada. En sentir sota les dents la carn humana, el pobre aventurer experimentà una mena de defallença. Se li ennuvolaren els ulls i l'estómac se li encongí com una esponja asso-leiada. Aquella espantosa «cuixa anònima» era la menja més dolenta que havia tastat en la seva llarga vida d'aventures.

Com costava d'empassar! No era gaire substanciosa, com si li manqués sal. Guillem, valent-se de la seva «lleï divina», va refusar sense pensar-s'hi. I Ull de Vidre romangué esverat i admirat en veure que els salvatges no solament li ho permetien, sinó que encara semblaven admirar-lo i acatar-lo mes. «Què complicat resulta l'esperit d'un salvatge», sospirà Ull de Vidre mentre tractava d'empassar-se una altra mossada de cuixa humana.

El capítol dels caníbals volgué ésser amable amb els estrangers i els mostrà un dipòsit de víctimes humanes, preparades a ésser rostides.

L'espantós indígena els explicà, per senyes, que tot allò era fet per a plaure a llurs déus, que eren molt complicats alhora que exigents.

Els dos blancs no sabien quina cara posar als gestos explicatius del salvatge.

Llevat d'aquest esgarrifós detall, els dos europeus vivien molt tranquils. Tenien tant menjar com volien i no calia que treballessin, car, ultra la superioritat que hom concedia a Guillem, Ull de Vidre acabava d'obtenir una preponderància mai no somniada. El fet esdevingué gràcies a un esdeveniment d'allò més còmic:

Un dia, els salvatges veieren com l'europeu es treia un ull de dintre la conca i es passejava amb l'objecte a la mà. Això va semblar-los tan meravellós, que cridaren al capítol de la tribu i als sacerdots més notables. Tots plegats cridaven i s'agitaven al voltant del borni. Volien veure-li l'ull i fins i tot tocar-lo.

GRAFOLOGIA

LIL. LA DELS ULLS COLOR DEL TEMPS. — Teniu la gràcia i l'espiritualitat perversa dels diables i dels infants trapelles, i us encobriu darrera aquesta pliant delicadesa per amagar la vostra autèntica manera d'ésser. A voltes us mostreu tal com sou: treieu el geni, i surt aleshores tota la vostra energia i també tota la vostra tossuderia. No perdoneu fàcilment perquè les coses us fereixin molt a fons; sou extraordinàriament susceptible. Això és la causa que a vegades sigueu agressiva. Sou tenaç, amb un notable esperit de lluita. No seria pas massa aventurat creure que és la vostra gran imaginació la que us fa tenir totes les característiques esmentades, perquè en el cas que se us sapiga portar bé no sou rebel ni desobedient. Per tant, tota la vostra frivolitat no és més que una lleugera capa que cobreix abismes insondables i perillosos.

CARME V. LL. — Malgrat no ésser ni dolça ni dòcil, és una cosa molt marcada en vos l'esperit de cortesia. Sou exclusivista: voleu imposar sempre la vostra voluntat per damunt de tot. Intenteu fingir fredor i indiferència, quan en realitat sou, més que sensible, emotiva. Facultats equilibrades, no gaire reservada. Esperit del deure i de protecció.

INCONSTANT. — Teniu una infinita confiança en vos mateixa i per això sou optimista, animada i alegre. Naturalment, sou un xic petulant, però no sou vanitosa. Enèrgica, conseqüent, serena i perseverant. Ni gota d'indiferència. Teniu l'esperit humorista i burleta, i sou dolçament agressiva. Desig que els altres siguin clars, precisos i espontanis. Però vos us guardeu d'explicar quelcom que sigui massa personal.

EUFÒRIA. — La personalitat, companya, és una suma de defectes i de qualitats perfectament definits que us distingeix clarament dels altres. Vos esteu encara en formació, i el vostre caràcter es ple de vaguetats i de coses imprecises. El que sí queda ben marcat és un xic de vanitat, un molt d'impaciència i una altra mica de ganes de contradiure. Hi ha en vos, també, una misantropia que potser té la seva causa en aquest afany de superar-vos que demostreu. El millor consell que podem donar-vos és que us eduqueu i poseu tota la vostra empena en perfeccionar-vos.

ENGLANTINA. — Totes les qualitats que creiem que teniu i que anem a enunciar-vos, per ésser massa extremes ja les veiem com a defectes destinats a fer-vos molta nosa en la vida. Són: sensibilitat, bondat, dolcesa, espiritualitat; no sou mai genada, no sou superbiós, no sou vanitosa. Sou obediència i donada a resignar-vos amb facilitat. Sorlosament per vos, encara us queda un xic d'egoisme. El millor seria que us acostumés a no ofegar la bona inquietud i us lliurés a una mica més a la rebella benefactora.

UNA PREOCUPADA. — El vostre fons és immillorable i teniu molt bon cor, però poseu també un egoisme intens, del que no us doneu compte perquè sou regularment vanitosa. El vostre tracte social és agradable; en ell s'hi traspuja aquella bondat esmentada, encara que pequeu d'ampulosa i d'exagerada. Quan escrivieu la lletra que ens heu enviat en passàveu alguna: s'hi marca un pessimisme i una tristesa molt accentuats. Com que sou així d'exagerada, un contratemps sense gaire importància el veieu de l'alçada d'un campanar. Inquiet, vacil·lant, Tan aviat sou obediència com un esclau o despòtic com un tirà.

Ull de Vidre es va oposar a aquesta darrera pretensió. Tenia por que li trenquessin i la qüestió estètica el preocupava força.

No s'oposà, però, a què tota la tribu, l'un darrera l'altre, passés i admirés aquell ull, tan inútil com meravellós.

D'ençà d'aleshores ja cap dels salvatges no dubtà de la superioritat dels europeus, puix que un d'ells s'havia presentat a l'illa, caigut del cel o envoltat en una onada, i l'altre posseïa la facultat d'arrancar-se els ulls i mortrar-los als amics, sense perdre ni una gota de sang ni passar per cap mena de sofrència. I després d'això (encara més-prodigios) se'l tornava a col·locar a lloc i seguia com si res no fos!

Llavors esdevingué que cada diada assenyalada nom demanava a Ull de Vidre de treure's l'ull i mostrar-lo a la concurrència. Fet que esdevingué cèlebre en tota l'illa i motiu d'enveja i admiració per a les altres tribus menys sortoses. Fins i tot s'escaigué una vegada, que gràcies a la gesta incomprendible i prodigiosa del blanc, es firmà (qui diu firmà diu concertar, perquè d'escriure no en sabien) un tractat de pau entre dos tribus de llargs anys irreconciliables.

Els enemics de la tribu on s'esqueia Guillem es decidiren a concertar aquella pau, amb la condició que Ull de Vidre aniria un o dos cops per any a fer una exhibició al camp ex-enemic.

Tots aquests fets, donaren als blancs un prestigi de no dir. Així fou com hom ofrenà a Ull de

Vidre una de les més belles fembres de la tribu per a què s'hi emmaridés. Ull de Vidre acceptà per pur compromís. Pot ben dir-se que l'hi obligà la «raó d'Estat». No creia, el bon aventurer, que la seva set d'aventures restés prou satisfeta amb un mulleratge tan poc del seu gust. Tenia una mena de por de dormir amb aquella «indivídua». No es refiava d'ella. Estava convençut que ja no podria dormir tranquil mai més, i refiat com en altres temps. Sospitava que una esposa d'aquesta casta seria perfectament capaç de clavar mossada a un membre del marit si un dia se li empecava de tastar la «carn de blanc».

La jovenalla canibalesca es precipità bosc endins i tornà tantost amb ramells, amb els quals guarniren els forasters. Cada vegada que passava davant per davant de Guillem se li aturaven i s'apretaven el cor amb la mà, bo i plegant un genoll. El xicot havia de fer qui sap els esforços per aguantar-se el riure.

Quan els dos blancs estigueren ben anramats es celebrà una cerimònia en llur honor. Els voltaren cridant i saltironant. Cantaven i dansaven a plaer.

(Continuarà.)

ALBÚMINA
CEL·LULOSA
GREIX
FÈCULES
SUCRE
CALCI
FERRO
FÒSFOR

EL MENJAR EN TEMPS DE GUERRA

LLIBRET D'ORIENTACIÓ
EN EL MOMENT ACTUAL

Preu: **4** Ptes.

EDICIÓ DEL COMISSARIAT DE PROPAGANDA
DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

DONES A TREBALLAR

tr
cul
econ

propaganda

orientació professional

fusteres

transportistes

metal·lurgiques

flequeres

cobradores

químiques

conteres

ESPAÑA
ASTILLERO

188